

Dev Popliteal Arter Anevrizması ile Birlikte Femoral Arter Anevrizması: Olgı Sunumu

Giant Popliteal Artery Aneurysm Concomitant
Femoral Artery Aneurysm: Case Report

Dr. Hüseyin Ali TÜNEL,^a
Dr. Orhan Saim DEMİRTÜRK,^a
Dr. İsa COŞKUN,^a
Dr. Öner GÜLCAN^a

^aKalp ve Damar Cerrahisi Bölümü,
Başkent Üniversitesi Adana Uygulama ve
Araştırma Merkezi, Adana

Geliş Tarihi/Received: 24.05.2012
Kabul Tarihi/Accepted: 04.06.2012

Bu olgu sunumu, XV. Ulusal Vasküler Cerrahi
Kongresi (27-30 Ekim 2011, Antalya)'nde
poster olarak sunulmuştur.

Yazışma Adresi/Correspondence:
Dr. Hüseyin Ali TÜNEL
Başkent Üniversitesi Adana Uygulama ve
Araştırma Merkezi,
Kalp ve Damar Cerrahisi Bölümü, Adana,
TÜRKİYE/TURKEY
altunel@hotmail.com

ÖZET Popliteal arter anevrizmaları (PAA) tüm periferik arter anevrizmalarının yaklaşık %70'ini oluşturur. PAA olan hastalar arteriyel sistemin diğer bölgelerinde de artmış anevrizma riskine sahiptirler. Bu yazında, dev PAA'ya eşlik eden femoral arter anevrizması olan hastaya tanı ve tedavi yaklaşımımızı sunduk. Yetmiş altı yaşında erkek hasta, sol bacakında ve sağ kąşında şişlik, ağrı yakınıması ile başvurdu. Tomografide sol popliteal arterde 12x16 cm ve sağ ana femoral arterde 5,2x7 cm fusiform anevrizma saptandı. Hasta ameliyatı alındı. Her iki bölgeye endoanevrizmografî ve Dacron greft interpozisyonu yapıldı. PAA yıllık ortalama %14 oranında bulgu gösterebilir. Yaklaşık 1/3'ü 5 yıl içinde acil girişim gerektiren, ekstremité ve hayatın kaybına neden olabilen akut tromboz, distal embolizasyon ve rüptür gibi komplikasyonlarla sonuçlanabilir. Cerrahi tedavide medial yaklaşım ve safen venin greft olarak kullanımı genel olarak tercih edilen yöntemdir. PAA'lı hastalar, anevrizmal hastlığın yaygınlığı yönünden ameliyat öncesi değerlendirme gereklidir. PAA'lı hastalar, anevrizmanın çapına, uzanımına ve yaygınlığına göre belirlenmelidir.

Anahtar Kelimeler: Popliteal arter anevrizması; femoral arter anevrizması; prostetik greft

ABSTRACT Popliteal artery aneurysms (PAA) constitutes 70% of all peripheral arterial aneurysms approximately. The patients with PAA also have increased risk of arterial aneurysms at the other regions of arterial system. We reported the diagnosis and treatment approach to patient who have giant PAA concomitant femoral artery aneurysm, in this paper. Seventy-six-year old male patient admitted to our clinic with complaints of right groin and left leg swelling and pain. The tomography demonstrated a 12x16 cm left popliteal and 5,2x7 cm right common femoral arterial aneurysms. The patient underwent surgery. Endoaneurysmography and Dacron graft interposition were performed in both region. Mean annual rate of symptom of PAA is 14%. Approximately 1/3 of PAA may result in complications such as acute thrombosis, distal embolization and rupture which may lead to loss of extremity or life. Medial approach and use of sahenen vein graft are commonly preferred methods for the surgical treatment. The patients with PAA should be evaluated with regards to extensiveness of the aneurysmal disease prior to surgery and surgical treatment should be determined according to diameter, dimension and extensiveness of the aneurysm.

Key Words: Popliteal artery aneurysm; femoral artery aneurysm; prosthetic graft

Damar Cer Derg 2012;21(2):161-4

Popliteal arter anevrizması (PAA), genel populasyonda %0,1'den daha az sıkılıkta görülen, buna karşın periferik arter anevrizmaları içerisinde en sık rastlanan hastalıktır.¹ Tüm periferik arter anevrizmalarının yaklaşık %70'ini oluşturmaktadır.² Elli yaş üzeri, koroner arter hastlığı, hipertansiyon, serebrovasküler hastalık ve/veya sigara risk faktörlerinden bir veya birkaçına sahip olan erkeklerde sıkılıkla karşılaşmak-

tadır.³ PAA'lı hastalar, arteriyel sistemin diğer bölgelerinde de artmış anevrizma riskine sahiptirler. Bu hastalarda %64 oranında diğer popliteal arterde %62 oranında da abdominal aortada anevrizma görülebilmektedir.³ En sık etiyolojik neden atherosklerozdur. Daha nadir nedenler arasında mikotik anevrizma Behçet ve Marfan Sendromları sayılabilir.⁴ Bu yazda, dev popliteal arter anevrizmasıyla birlikte femoral arterde anevrizması olan hastaşa uyguladığımız tanı ve cerrahi tedavi yaklaşımıımızı sunduk.

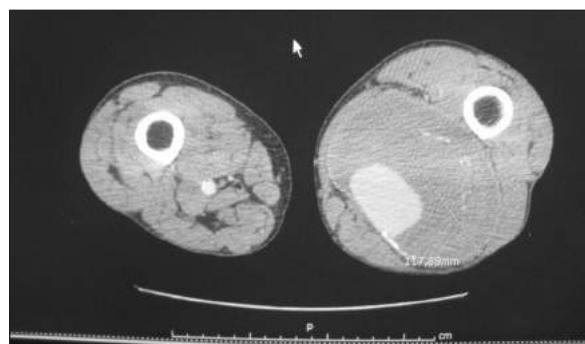
OLGU SUNUMU

Yetmiş altı yaşında erkek hasta, sol bacağında ve sağ kasiğında şişlik, ağrı ve sol ayak 3. parmakta morarma yakınıması ile başvurdu. Hastanın ağır sigara içiciliği, hipertansiyon ve panik bozukluk öyküsü vardı. Fizik muayenede, sol popliteal fossayı dolduran, diz üstünde uyruk medialine ve posteriörune doğru uzanan yaklaşık 10x10 cm boyutlarında dev pulsatil kitle saptandı. Aynı zamanda sağ femoral arter düzeyinde de poupart ligamentine doğru uzanan yaklaşık 5x6 cm boyutlarında anevrizmatik dilatasyon vardı (Resim 1). Hastanın distal nabızları elle alınıyordu. Yapılan bilgisayarlı tomografide (BT), aortanın tüm düzeylerinde ve dallarında ateromatöz duvar kalsifikasyonları, assendan aortada orta derecede dilatasyon (40 mm), abdominal aortada hafif dilatasyon (29 mm), sağ ana femoral arterde 7 cm'lik segmentte en geniş yerinde 5,2 cm füziform dilatasyon ve 2 cm'ye ulaşan mural trombus, sol popliteal arterde 16 cm'lik segmenti içeren, en geniş yerinde 12 cm çapa ulaşan dilatasyon ve en kalın yerinde 4,5 cm olan mural trombus saptandı (Resim 2). Hastanın koroner arter hastlığı yönünden miyokard perfüzyon sintigrafisi (MIBI) ile yapılan değerlendirmesinde patoloji saptanmadı.

Hasta ameliyata alındı. Sol dizüstü ve dizaltı medial insizyonlar yapılarak anevrizmaya ulaşıldı. Aynı zamanda sol ana femoral arter de dönülerek gerektiğinde klemp konulmak üzere hazırlandı. Popliteal anevrizma açılarak dizüstü kısımda 8mm Dacron greft yüzeyel femoral-proksimal popliteal arter arasına interpoze edilerek arteriyel devamlılık sağlandı. Sağ femoraldeki anevrizma poupart li-

RESİM 1: Ameliyat öncesi görünüm.

RESİM 2: Popliteal anevrizmanın bilgisayarlı tomografi görüntüsü.

gamentinin altına doğru uzandığından ligamentin üzerinden insizyon yapılarak external iliyak arter düzeyinden klemp konup anevrizma açıldı ve bu seviye ile femoral bifurkasyon arasına 8 mm Dacron greft interpoze edildi. Sol ana femoral arter de aterosklerotik ve dilatasyon potansiyeli olduğundan buraya da yine 8 mm Dacron greft interpozisyonu yapıldı (Resim 3,4,5). Ameliyat sonrası takibinde sorun olmayan hasta 5. gün taburcu edildi.

TARTIŞMA

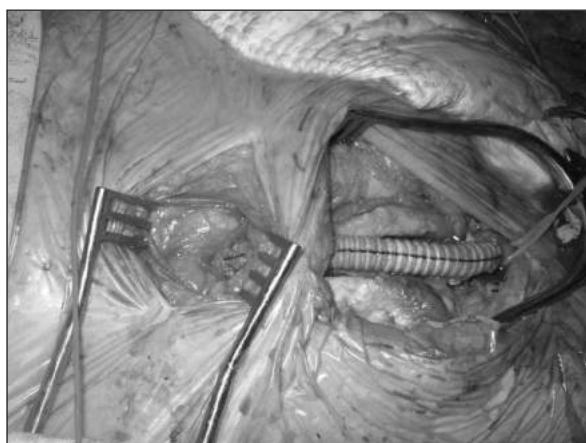
Başlangıçta asemptomatik olan PAA yıllık ortalamaya %14 oranında bulgu gösterebilir ve yaklaşık 1/3'ü 5 yıl içinde acil girişim gerektiren, ekstremité ve hayatın kaybına neden olabilen komplikasyonlarla sonuçlanabilir.⁵ En ciddi komplikasyonlar olan akut tromboz, distal embolizasyon ve çok da-

RESİM 3: Femoral ve popliteal anevrizmanın ameliyat sırasında görünümü.

RESİM 4: Popliteal artere dacron graft interozisyonu.

RESİM 5: Femoral artere dacron graft interpozisyonu.

ha az sıklıkta görülen rüptür ekstremité ve hayat kaybına neden olabilir.⁶

Hastalar kronik iskemik veya lokal basıya bağlı semptomlarla karşıımıza çıkabilir. Kladikasyon, istirahat ağrısı, ayak ülserasyonları veya tekrarlayan distal embolizasyonlara bağlı “blue toe syndrome” arterial iskemik bulgular arasında sayılabilir.⁷ Basıya bağlı bulgular arasında tibial sinir basisine bağlı nöropati, popliteal ven basisine bağlı ağrı ödem ve nadiren derin ven trombozu sayılabilir.³

Cerrahi girişim endikasyonları akut veya kronik iskemik bulguları ve bası bulguları olan hastalarda açıkmasına rağmen asemptomatik hastalarda tam bir görüş birliği yoktur. Bazı yazarlar 2 cm çapın üzerinde elektif cerrahi endikasyon sınırı olarak belirtirken bazıları da 3 cm'nin üstündeki anevrizmalara girişim yapılmasını önermektedirler.^{8,9} Bunun yanında yine Galland ve ark. 3cm'in üzerinde çap ve 45°den fazla açılma gösteren olgularda tromboz riskini yüksek olduğunu belirtmişlerdir.¹⁰

Medial yaklaşım ve safen venin graft olarak kullanımı genel olarak tercih edilen yöntemdir.¹¹ Gerektiğinde proksimal anastomoz için yüzeyel femoral artere ve distal anastomoz için distal popliteal arter ve dallarına ulaşım olanağı sağlar. Diğer bir teknik posterior yaklaşımdır. Anevrizma kesişi açıldığı ve tüm arteriyel dallar direkt görüş altında ligatüre veya suture edilebileceği için rekürrens önlenmesinde etkilidir.¹² Popliteal arteri genişlemiş, distal arteriyel yatağı iyi olan hastalarda prostetik graftler de tercih edilebilir.¹¹ Pulli ve ark. yaptıkları çalışmada 118 PTFE ve 34 ven grafti arasında 60 aylık izlemde açık kalma oranları açısından fark bulmadıklarını belirtmişlerdir.¹³ Son yıllarda popularitesi artan endovasküler tedavi yöntemleri popliteal arter anevrizmalarında uygulanabilese de diz ekleminin mobilitesi nedeniyle iliyan ve femoral bölgede uygulanan stentlere göre başarısız olduğunu ileri süren çalışmalar da vardır.^{14,15}

Hastamız, ileri yaşta erkek olması ve diğer ateroskleroz risk faktörlerine sahip olması nedeniyle ameliyat öncesi dönemde arteriyel sistemin diğer bölgelerinde anevrizma varlığı ve koroner arter hastalığı yönünden araştırıldı. Bu amaçla kontrastlı BT ve MIBI kullanıldı. BT anevrizmanın gerçek

çapı, uzanımı ve anevrizmal hastalığın yaygınlığını tespit etmemize olanak sağladı. Cerrahi teknik olarak medial yaklaşım tercih edildi. Femoral arter ve distal popliteal arterin de explore edilmesi bu dev anevrizmaya yaklaşımada daha güvenli bir ameliyata olanak sağladı. Graft seçimi konusunda öncelikli tercihimiz safen ven olmakla beraber çap uyumsuzluğundan dolayı "Dacron" graft tercih edildi. Anevrizma çapı büyük ve mural trombusu de olduğundan, bası bulgularını da ortadan kaldırarak amacıyla endoanevrizmografi ile beraber graft

interpozisyonu yapıldı. Hastamızın 1., 3. ve 12. ayda yapılan poliklinik kontrollerinde greftleri açtıktı ve distal nabızları elle alınıyordu.

Popliteal anevrizma tespit edilen hastaların sıklıkla ateroskleroz risk faktörlerine sahip olması, diğer politeal arter ve abdominal aortada anevrizma birlikteliği olasılığının yüksek olması bu hastalarda ayrıntılı bir inceleme yapılmasını gerektirmektedir. Uygulanacak cerrahi tedavi yaklaşımı ve seçilecek greft anevrizmanın lokalizasyonuna, çapına, uzanımına ve yaygınlığına göre belirlenmelidir.

KAYNAKLAR

1. Graham LM. Femoral and Popliteal aneurysms. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins Publishers; 2001.
2. Dent TL, Lindenauer SM, Ernst CB, Fry WJ. Multiple arteriosclerotic arterial aneurysms. Arch Surg 1972;105(2):338-44.
3. Henke PK. Popliteal artery aneurysms: tried, true and new approaches to therapy. Semin Vasc Surg 2005;18(4):224-30.
4. Galland RB. Popliteal aneurysms: from John Hunter to 21st century. Ann R Coll Surg Engl 2007;89(5):466-71.
5. Bowyer RC, Cawthorn SJ, Walker WJ, Giddings AE. Conservative management of asymptomatic popliteal aneurysms. Br J Surg 1990;77(10):1132-5.
6. Johnson ON 3rd, Slidell MB, Macsata RA, Faller BJ, Amdur RL, Sidawy AN. Outcomes of surgical management for popliteal artery aneurysms: an analysis of 583 cases. J Vasc Surg 2008;48(4):845-51.
7. Ascher E, Markevich N, Schutzer RW, Kallakuri S, Jacob T, Hingorani AP. Small popliteal artery aneurysms: are they clinically significant? J Vasc Surg 2003;37(4):755-60.
8. Lowell RC, Gloviczki P, Hallett Jr JW, Naessens JM, Maus TP, Cherry Jr KJ, et al. Popliteal artery aneurysms: the risk of nonoperative management. Ann Vasc Surg 1994; 8(1):14-23.
9. Galland RB, Magee TR. Management of popliteal aneurysm. Br J Surg 2002;89(11): 1382-5.
10. Galland RB, Magee TR. Popliteal aneurysms: distortion and size related to symptoms. Eur J Vasc Endovasc Surg 2005;30(5):534-8.
11. Huang Y, Gloviczki P, Noel AA, Sullivan TM, Kalra M, Gullerud RE, et al. Early complications and long-term outcome after open surgical treatment of popliteal artery aneurysms: is exclusion with saphenous vein bypass still gold standard? J Vasc Surg 2007;45(4):706-13.
12. Beseth BD, Moore WS. The posterior approach for repair of popliteal artery aneurysms. J Vasc Surg 2006;43(5):940-4.
13. Pulli R, Dorigo W, Troisi N, Innocenti AA, Pratesi G, Azas L, et al. Surgical management of popliteal artery aneurysms: which factors affect outcomes? J Vasc Surg 2006;43(3): 481-7.
14. Mohan IV, Bray PJ, Harris JP, May J, Stephen MS, Bray AE, et al. Endovascular popliteal aneurysm repair: are the results comparable to open surgery. Eur J Vasc Endovasc Surg 2006;32(2):149-54.
15. Henry M, Amor M, Henry I, Klonaris C, Tzvetanov K, Buriet JM, et al. Percutaneous endovascular treatment of peripheral aneurysms. J Cardiovasc Surg (Torino) 2000;41(6):871-83.